

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGOẠI NGỮ

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC: NGHIÊN CỨU DỊCH THUẬT
BỘ MÔN: LÝ THUYẾT TIẾNG ANH

1. Thông tin về giảng viên

Họ và tên: Lê Hùng Tiến

Chức danh, học hàm, học vị: PGS.TS.

Thời gian, địa điểm làm việc:

Các ngày làm việc tại P103 nhà A3 ĐH Ngoại ngữ, ĐHQGHN

Địa chỉ liên hệ: P103 Khoa Sau đại học nhà A3 ĐH Ngoại ngữ, ĐHQGHN Đường
Thăng Long, Cầu Giấy, Hà Nội

Điện thoại: 84.4.7547435 (CQ) 0903216954 (DD) tienlh@cfl.vnu.edu.vn,
letiena@yahoo.com

Trợ giảng:

Đỗ Minh Hoàng DT 8348462 dominhhoang@yahoo.com

Nguyễn Phương Trà DT 7910208 tranguyen@hn.vnn.vn

2. Thông tin chung về môn học:

Tên môn học: Nghiên cứu dịch thuật

Mã môn học: ENG600...

Số tín chỉ: 3

Môn học tự chọn của chương trình đào tạo thạc sỹ ngành tiếng Anh

Các yêu cầu đối với môn học: Học viên đã học các môn Ngôn ngữ học đại cương
(ENG6001), Ngôn ngữ học ứng dụng (ENG6002). Phương pháp nghiên cứu
(ENG6004)

Giờ tín chỉ đối với các hoạt động:

+ Nghe giảng lý thuyết: 45

+ Thảo luận, trình bày theo nhóm chuyên đề (có trợ giảng hướng dẫn): 45

+ Làm việc cá nhân/nhóm (Hoàn thành Dự án cá nhân): 45

Địa chỉ khoa phụ trách môn học: Khoa Sau đại học nhà A3 ĐH Ngoại ngữ,
ĐHQGHN Đường Thăng Long, Cầu Giấy, Hà Nội

3. Mục tiêu của môn học:

Sau khi hoàn thành môn học, học viên sẽ nắm được kiến thức và hình thành các kỹ
năng sau:

- Kiến thức: Nắm được các khái niệm chính yếu trong nghiên cứu dịch thuật như bản chất dịch thuật, quá trình dịch thuật, các đường hướng và phương pháp dịch, các khái niệm và thuật ngữ thường dùng trong nghiên cứu ngôn ngữ học ứng dụng.
- Kỹ năng: Hình thành và phát triển các kỹ năng nghiên cứu dịch thuật như phân tích đánh giá bản dịch, đối chiếu so sánh bản gốc và bản dịch, lập dự án nghiên cứu về dịch thuật, thiết kế chương trình, giáo trình dạy dịch v.v.

4. Tóm tắt nội dung môn học:

Môn học được tiến hành thông qua hình thức học tập kết hợp nghiên cứu và tiến hành dự án nghiên cứu cá nhân dành cho học viên cao học đã hoàn thành các môn cơ bản và cơ sở. Môn học giới thiệu về nghiên cứu dịch thuật Anh - Việt với trọng tâm là các lý thuyết liên quan đến bản chất dịch thuật, diễn ngôn và dịch thuật, phương pháp và kỹ thuật dịch, tương đương trong dịch thuật, phê bình và đánh giá dịch thuật. đào tạo phiên dịch và vai trò của dịch trong dạy tiếng. Môn học giúp học viên lập dự án nghiên cứu về dịch thuật Anh-Việt, tích lũy kiến thức chuyên sâu cần thiết và tìm hiểu cách thức tiến hành nghiên cứu để viết luận văn cao học chuyên ngành dịch tiếng Anh (Chương trình 1 và 2).

5. Nội dung chi tiết môn học:

5.1 Nội dung môn học:

- Vấn đề bản chất của dịch thuật (The nature of Translation)
- Diễn ngôn và dịch thuật (Discourse and translation)
- Phương pháp và tương đương trong dịch thuật (The methods and equivalence in translation)
- Phê bình và đánh giá dịch thuật (Translation criticism and evaluation)
- Vấn đề đào tạo dịch thuật, dịch thuật với dạy tiếng (translator training, translation and language teaching)

5. Nội dung chi tiết môn học:

Phần 1: (N1 Nội dung cốt lõi)

- Khái niệm, thuật ngữ chính yếu trong nghiên cứu dịch thuật
- Vấn đề bản chất của dịch thuật và quá trình dịch (The nature of Translation)
- Phân tích diễn ngôn và dịch thuật (Discourse and translation)
- Phương pháp và tương đương trong dịch thuật (The methods and equivalence in translation)
- Phê bình và đánh giá dịch thuật (Translation criticism and evaluation)

- Vấn đề đào tạo dịch thuật, dịch thuật với dạy tiếng (translator training, translation and language teaching)

Phần 2: (N2 Nội dung liên quan gần)

- Luận thuyết, quan điểm trong nghiên cứu ngôn ngữ học ứng dụng và dịch thuật (Research paradigms, philosophical assumptions and research in applied linguistics and translation).
- Thực tế nghiên cứu dịch thuật Anh-Việt trong nước và thế giới qua các công trình nghiên cứu đã công bố.
- Ngôn ngữ học so sánh, thuật ngữ học và dịch thuật, Giao tiếp giao văn hóa.

6. Học liệu:

Tài liệu tham khảo bắt buộc: (Thư viện khoa Sau đại học, ĐH Ngoại ngữ-ĐHQG Hà Nội)

1. Contemporary translation theories / Edwin Gentzler . - 2nd ed. - Clevedon, England ; Buffalo, N.Y. : Multilingual Matters, 2001.
2. A textbook of translation / Peter Newmark . - New York : Prentice-Hall International, 1988.
3. Translation studies / Susan Bassnett . - 3rd ed. - London ; New York : Routledge, 2002.
4. The Translation studies reader / edited by Lawrence Venuti . - London ; New York : Routledge, 2000.
5. Translation into the second language / Stuart Campbell . - New York : Longman, 1998.
6. Readings in translation theory / edited by Andrew Chesterman . - [Helsinki] : Oy Finn Lectura Ab, 1989. .
7. In other words : a coursebook on translation / Mona Baker . - London ; New York : Routledge, 1992..
8. Introducing translation studies : theories and applications / Jeremy Munday . - London ; New York : Routledge, 2001.
9. Teaching and researching translation / Basil Hatim . - Harlow, England ; New York : Longman, 2001.

Tài liệu tham khảo: (Thư viện khoa Sau đại học, ĐH Ngoại ngữ-ĐHQG Hà Nội)

1. Machine translation and translation theory / edited by Christa Hauenschild, Susanne Heizmann . - Berlin ; New York : M. de Gruyter, 1997.

2. Challenging the traditional axioms : translation into a non-mother tongue / Nike K. Pokorn . - Amsterdam ; Philadelphia : J. Benjamins Pub., c2005..
3. (Multi) media translation : concepts, practices, and research / edited by Yves Gambier, Henrik Gottlieb . - Amsterdam ; Philadelphia : J. Benjamins, c2001.
4. Topics in audiovisual translation / edited by Pilar Orero . - Amsterdam ; Philadelphia, PA : John Benjamins Pub., c2004.
5. Translation in undergraduate degree programmes / edited by Kirsten Malmkj?r . - Amsterdam ; Philadelphia : J. Benjamins Pub. Co., 2004.
6. Contemporary translation theories / Edwin Gentzler . - 2nd ed. - Clevedon, England ; Buffalo, N.Y. : Multilingual Matters, c2001.
7. Translation and cultural change : studies in history, norms, and image projection / edited by Eva Hung . - Amsterdam : Philadelphia : John Benjamins Pub. Co., c2005..
8. Approaches to translation / Peter Newmark . - Oxford : Pergamon, 1988.
9. Translation : theory and practice = Dịch thuật : lý luận và thực tiễn / Hoàng Văn Vãn . - H.: Giáo dục, 2006.
10. A textbook of translation / Peter Newmark . - New York : Prentice-Hall International, 1988.
11. Linguistics and the language of translation / Kirsten Malmkj?r . - Edinburgh : Edinburgh University Press, c2005.
12. Readings in translation theory / edited by Andrew Chesterman . - [Helsinki] : Oy Finn Lectura Ab, 1989.
13. Translation : an advanced resource book / Basil Hatim and Jeremy Munday . - London ; New York : Routledge, 2004.
14. Teaching translation and interpreting 4 : building bridges / edited by Eva Hung . - Amsterdam ; Philadelphia : J. Benjamins, c2002.
15. An introduction to machine translation / Edited by W.J. Hutchins and H.L. Somers . - London ; San Diego : Academic Press, 1992.
16. The scandals of translation : towards an ethics of difference / Lawrence Venuti . - London ; New York : Routledge, 1998.
17. Translation: history, culture : a sourcebook / edited by Andrô Lefevere . - London ; New York : Routledge, 1992.
18. Translation into the second language / Stuart Campbell . - New York : Longman, 1998.
19. Contemporary translation theories / Edwin Gentzler . - 2nd ed. - Clevedon, England ; Buffalo, N.Y. : Multilingual
20. Translation and cultural change : studies in history, norms, and image projection / edited by Eva Hung . - Amsterdam : Philadelphia : John Benjamins Pub. Co., c2005. .

21. Tapping and mapping the processes of translation and interpreting : outlooks on empirical research / edited by Sonja Tirkkonen-Condit, Riitta Jooskeloinen . - Amsterdam ; Philadelphia : J. Benjamins, c2000.
22. The pragmatics of translation / edited by Leo Hickey . - Clevedon [England] ; Philadelphia : Multilingual Matters, 1998..
23. Exploring translation and multilingual text production : beyond content / edited by Erich Steiner, Colin Yallop . - Berlin ; New York : Mouton de Gruyter, 2001.
24. Teaching and researching translation / Basil Hatim . - Harlow, England ; New York : Longman, 2001.
25. Translation and translating : theory and practice / Roger T. Bell ; [general editor, C.N. Candlin] . - London ; New York : Longman, 1991 (1995 printing).
26. Introducing translation studies : theories and applications / Jeremy Munday . - London ; New York : Routledge, 2001.
27. In other words : a coursebook on translation / Mona Baker . - London ; New York : Routledge, c1992.
28. The Translation studies reader / edited by Lawrence Venuti . - London ; New York : Routledge, 2000.
29. Routledge encyclopedia of translation studies / edited by Mona Baker ; assisted by Kirsten Malmkjaer . - London ; New York : Routledge, 1998.
30. Topics in audiovisual translation / edited by Pilar Orero . - Amsterdam ; Philadelphia, PA : John Benjamins Pub., c2004. - xiii, 225 p. : ill. ; 23 cm.
31. Translation in undergraduate degree programmes / edited by Kirsten Malmkjær . - Amsterdam ; Philadelphia : J. Benjamins Pub. Co., 2004.
32. Contemporary translation theories / Edwin Gentzler . - 2nd ed. - Clevedon, England ; Buffalo, N.Y. : Multilingual Matters, c2001.
33. Translation : an advanced resource book / Basil Hatim and Jeremy Munday . - London ; New York : Routledge, 2004.
34. Teaching translation and interpreting 4 : building bridges / edited by Eva Hung . - Amsterdam ; Philadelphia : J. Benjamins, c2002..
35. An introduction to machine translation / Edited by W.J. Hutchins and H.L. Somers . - London ; San Diego : Academic Press, 1992..
36. Translation into the second language / Stuart Campbell . - New York : Longman, 1998. - 208p. .
37. The translator's invisibility : a history of translation / Lawrence Venuti . - London ; New York : Routledge, 1995.
38. Gender in translation : cultural identity and the politics of transmission / Sherry Simon . - London and New York : Routledge, 1996..
39. Translation studies / Susan Bassnett . - 3rd ed. - London ; New York : Routledge, 2002.

40. Performative linguistics : speaking and translating as doing things with words / Douglas Robinson . - London : Routledge, 2003.
41. The syntax-discourse interface : representing and interpreting dependency / Petra Burkhardt . - Amsterdam ; Philadelphia : J. Benjamins Pub., c2005..
42. Topics in signed language interpreting : theory and practice / edited by Terry Janzen . - Amsterdam ; Philadelphia : J. Benjamins Pub. Co., c2005.
43. Language processing and simultaneous interpreting : interdisciplinary perspectives / edited by Birgitta Englund Dimitrova, Kenneth Hyltenstam . - Amsterdam ; Philadelphia, PA : J. Benjamins Pub. Co., c2000. cm.
44. Interpreting in the 21st century : challenges and opportunities : selected papers from the 1st Forl Conference on Interpreting Studies, 9-11 November 2000 / edited by Giuliana Garzone, Maurizio Viezzi . - Amsterdam ; Philadelphia : J. Benjamins, c 2002..
45. Getting started in interpreting research : methodological reflections, personal accounts and advice for beginners / edited by Daniel Gile ... [et al.] . - Amsterdam ; Philadelphia : J. Benjamins Pub. Co., c2001.
46. The interpreting studies reader / edited by Franz Pöchhacker and Miriam Shlesinger . - London ; New York : Routledge, 2002.
47. The discourse of court interpreting : discourse practices of the law, the witness, and the interpreter / Sandra Beatriz Hale . - Amsterdam, The Netherlands ; Philadelphia : J. Benjamins Pub. Co., c2004.
48. The interfaces : deriving and interpreting omitted structures / edited by Kerstin Schwabe, Susanne Winkler . - Amsterdam ; Philadelphia : J. Benjamins Pub.Co., c2003.
49. Interpreting texts / Kim Ballard . - New York : Routledge, 2005.
50. Training for the new millennium : pedagogies for translation and interpreting / edited by Martha Tennent . - Amsterdam ; Philadelphia : J. Benjamins, c2005.
51. Inference and anticipation in simultaneous interpreting : a probability-prediction model / Ghelley V. Chernov ; edited with a critical foreword by Robin Setton and Adelina Hild . - Amsterdam ; Philadelphia : J. Benjamins Pub. Co., c2004.
52. De-/re-contextualizing conference interpreting : interpreters in the ivory tower? / Ebru Diriker . - Amsterdam ; Philadelphia : J. Benjamins, c2004.
53. Interpreting in interaction / Cecilia Wadensj r . - London ; New York : Longman, 1998..
54. Kỷ yếu Hội thảo: "Công tác dịch thuật và đào tạo cử nhân phiên biên dịch" lần thứ nhất = Proceedings of the first conference on "Translation-Interpretation and translator-interpreter training" . - Huế, 2007.
55. A practical guide for translators / Geoffrey Samuelsson-Brown . - 4th ed. - Clevedon ; Buffalo : Multilingual Matters, c2004.

56. Discourse and the translator / B. Hatim, I. Mason . - London ; New York : Longman, 1990 (1994 printing).
57. The translator as communicator / Basil Hatim and Ian Mason . - London ; New York : Routledge, 1997.
58. The translator's handbook / by Morry Sofer . - 3rd rev. ed. - Rockville, Md : Schreiber Pub., 1999.
59. Becoming a translator : an accelerated course / Douglas Robinson . - London ; New York : Routledge, 1997.
60. The translator's invisibility : a history of translation / Lawrence Venuti . - London ; New York : Routledge, 1995.
61. Fundamental aspects of interpreter education : curriculum and assessment / David B. Sawyer . - Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins Pub., c2004.
62. The discourse of court interpreting : discourse practices of the law, the witness, and the interpreter / Sandra Beatriz Hale . - Amsterdam, The Netherlands ; Philadelphia : J. Benjamins Pub. Co., c2004.
63. The interpreter's resource / Mary Phelan . - Clevedon ; Buffalo : Multilingual Matters, c2001.
64. Interpretation : techniques and exercises / James Nolan . - Buffalo : Multilingual Matters, c2005..
65. A bibliography of pedagogy & research in interpretation & translation / Etilvia Arjona-Tseng . - Hawai'i: University of Hawai'i at Mānoa, 1993.
66. Simultaneous interpretation : a cognitive-pragmatic analysis / Robin Setton . - Amsterdam ; Philadelphia, Pa. : John Benjamins Pub. Co., c1999..
67. Thông tin khoa học : Việt ngữ học. Nghiên cứu đối chiếu. Phương pháp giảng dạy. Dịch thuật. Văn hoá bản ngữ. Công nghệ trong dạy - học. Số 3 . - H. : ĐHQGHN, 2008.
68. Nghiên cứu thuật ngữ về kiểm toán tiếng Đức và phương thức chuyển dịch chúng sang tiếng Việt : Đề tài nghiên cứu khoa học / Lê Hoài Ân . - H., 2007..
69. Kỷ yếu Hội thảo: "Công tác dịch thuật và đào tạo cử nhân phiên biên dịch" lần thứ nhất, Proceedings of the first conference on "Translation-Interpretation and translator-interpreter training" . - Huế, 2007.
70. Thông tin khoa học : Việt ngữ học; Nghiên cứu đối chiếu; Phương pháp giảng dạy; Dịch thuật; Văn hoá bản ngữ; Công nghệ trong dạy - học. Số 1-2007 . - H. : ĐHQGHN, 2007.
71. Tuyển các bài viết về đề tài dịch : đã đăng trong các số nội san . - H. : ĐHNHN, 1995. - 173 tr.
72. Lý thuyết và thực tiễn dịch thuật Anh - Việt: một số vấn đề về lý luận và phương pháp cơ bản : Đề tài nghiên cứu cấp ĐHQG / Lê Hùng Tiến ; Đỗ Minh Hoàng, Nguyễn Phương Trà . - H., 2006.
73. Tuyển các bài viết về đề tài dịch : đã đăng trong các số Nội san Ngoại ngữ 1995-2001 và Tạp chí Khoa học ĐHQG Hà Nội 2002-2004. Quyển 1 . - H., 2005.

74. Tuyển các bài viết về đề tài dịch : đã đăng trong các Tạp chí Ngôn ngữ và Đời sống năm 1998-2005. Quyển 2. - H., 2005.

Sách, tạp chí chuyên ngành: (Thư viện khoa Sau đại học, Phòng đọc khoa NN&VH Anh-Mỹ ĐH Ngoại ngữ-ĐHQG Hà Nội)

7. Hình thức tổ chức dạy học:

Hoạt động dạy và học được tiến hành như sau:

- 3 buổi thuyết trình (Lecture) về những vấn đề lý thuyết thuộc nội dung cốt lõi (N1) của chương trình tại giảng đường do giảng viên phụ trách môn học đảm nhiệm.
- 2 tuần nghiên cứu thư viện (library research) và làm việc nhóm dự án dưới sự hướng dẫn của phụ giảng (sau các buổi thuyết trình).
- 6 buổi thảo luận theo nhóm chuyên đề (seminars) tiếp sau 2 tuần nghiên cứu thư viện với sự hướng dẫn của phụ giảng giúp học viên trả lời các câu hỏi của giảng viên và thảo luận về việc triển khai các dự án nghiên cứu của từng nhóm và cá nhân. 1 nhóm gồm 3 học viên được phân công trình bày và cùng phụ giảng hướng dẫn thảo luận. Trước mỗi buổi thảo luận chuyên đề có một giờ nhóm trình bày tham vấn (Consultation) giảng viên hoặc phụ giảng về vấn đề sẽ trình bày (thời gian và địa điểm do giảng viên/phụ giảng qui định với nhóm).
- Trong suốt các tuần học ngoài làm việc cá nhân học viên còn làm việc với nhóm thảo luận tại thư viện để đọc tài liệu và hoàn thành Tập tài liệu chuyên đề (Portfolio) gồm các bài báo, chương sách và tài liệu điện tử liên quan vấn đề lý thuyết và chủ đề thảo luận được phân công cho nhóm. Chủ đề cho mỗi xêmina là cách thức phát triển các dự án nghiên cứu dịch thuật từ một vấn đề lý thuyết trong nội dung chương trình.
- Bài tập cuối khoá học là một kế hoạch cho một dự án nghiên cứu cá nhân (khoảng 3.000 từ) nộp 4 tuần sau buổi xêmina cuối cùng.

Lịch trình chung:

Tuần 1: Thuyết trình trên giảng đường:

- Introduction to translation studies
- The nature of translation
- The process of translation

Tuần 2: Thuyết trình trên giảng đường:

- Discourse and translation
- Translation methods

Tuần 3: Thuyết trình trên giảng đường:

- Translation equivalence and translation evaluation
- Translation in ELT and translator training

Tuần 4: Nghiên cứu thư viện và làm việc nhóm

Tuần 5: Nghiên cứu thư viện và làm việc nhóm

Tuần 6: Seminars 1 and 2

Tuần 7: Seminars 3 and 4

Tuần 8: Seminars 5 and 6

8. Phương pháp, hình thức kiểm tra-đánh giá kết quả học tập môn học:

Phương pháp kiểm tra đánh giá môn học là kiểm tra đánh giá thường xuyên với hình thức và trọng số điểm như sau:

- **20%:** Một tập tài liệu chuyên đề của nhóm trình bày (presentation group portfolio), là điều kiện để nộp Bài tập cuối khoá.
- **20%:** Trình bày chuyên đề (Seminar presentation) là điều kiện để nộp Bài tập cuối khoá.
- **50%:** Bài tập cuối khoá (Final Assignment) Đề nghị nghiên cứu (Research Proposal) cho một dự án nghiên cứu cá nhân 3.000 từ nộp 4 tuần sau buổi seminar cuối cùng.
- **10%:** Tham dự Thuyết trình và Thảo luận chuyên đề (Đạt từ 80% trở lên số giờ của toàn khoá)